

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
PERSONEL HİZMETLERİ
DAİRE BAŞKANLIĞI

Konu	Nakdi Kumanya Yardımının Uygulanması
Tarih	13/6/2022

Bilindiği üzere, mezkûr Toplu Sözleşme'nin Üçüncü Kısımının Dördüncü Bölümünde yer alan Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme'nin;

“İtfaiye ve zabıta personeline yiyecek yardımı” başlıklı 12 nci maddesinde, “(1) 19/11/1986 tarihli ve 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi kapsamında görev yapan itfaiye ve zabıta teşkilatı personelinden, anılan Yönetmelik hükümlerine göre öğle yemeği verilen ve öğle yemeği dışındaki yemek saatlerini de kapsayacak şekilde kesintisiz olarak görevlerine devam edenler, aynı Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ve öğle yemeği hariç olmak kaydıyla, iki öğüne kadar ücretsiz olarak yemek yardımından yararlandırılır veya kumanya yardımı verilir.” hükmü,

“Yerel yönetimlerde çalışan kamu görevlilerine yemek yardımı” başlıklı 16 ncı maddesinde, “(1) Bu hizmet kolu kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kamu görevlilerinden Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğine göre yemekhanesi olmayanlara veya kurulan yemek servislerinden kurum dışında fiilen yerine getirilen görevler sebebiyle yararlanma imkânı olmayanlara öğle yemeği için kumanya yardımı verilir.” hükmü yer almaktadır.

Kumanya yardımının aynı mi yoksa nakdi mi olacağına ilişkin başlangıçta tereddüt hâsıl olmuş, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının 10.02.2022 tarihli ve E-74073113-010.99-65893 sayılı yazısı ile bu tereddüt giderilmiş ve yardımın “aynı olacağı” belirtilmiştir.

Bilahare 7/4/2022 tarihli ve 5418 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan ve 8/4/2022 tarihli ve 31803 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile sorun çözülmüş ve yardımın “nakdi olarak da verilebileceği” hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmeliğin 1 inci maddesinde, “25/8/2021 tarihli ve 31579 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme’nin Üçüncü Kısımının Dördüncü Bölümünde yer alan Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme’nin “İtfaiye ve zabıta personeline yiyecek yardımı” başlıklı 12 nci maddesinde ve “Yerel yönetimlerde çalışan kamu görevlilerine yemek yardımı” başlıklı 16 ncı maddesinde belirtilen kumanya yardımı; bu Yönetmeliğin uygulanamayacağı durumlarda ve 2022 ve 2023 yılları ile sınırlı olarak, günlük 100 gösterge rakamını geçmemek üzere belirlenen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılması şeklinde uygulanabilir. Bu şekilde yapılan ödeme aylık 2100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, yerel yönetimler hizmet koluna giren kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kamu görevlilerinden yukarıda sayılanlara yiyecek yardımı kapsamında kumanya yardımı verilmesi bir “zorunluluk”, bu yardımın nakdi olarak verilmesi ise “takdire bağlı” olmaktadır.

Bu hususa ilişkin Bakanlığımıza intikal edilen hususlara ilişkin hazırlanan Rehber’de aşağıdaki sorulara cevap verilmiştir:

1- Düzenlemeden kimlerin yararlanabileceği

6. Dönem Toplu Sözleşme ile yerel yönetimler hizmet koluna giren kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kamu görevlilerinden aşağıda sayılanlar yiyecek yardımı kapsamında nakdi kumanya yardımından yararlandırılabilirlerdir.

a) Öğle yemeği dışındaki yemek saatlerini de kapsayacak şekilde kesintisiz olarak görevlerine devam eden itfaiye ve zabıta teşkilatı personeli.

b) Kurulan yemek servislerinden kurum dışında fiilen yerine getirilen görevler sebebiyle yararlanma imkânı olmayanlar.

c) Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğine göre yeterli personel olmaması veya uygun yer bulunmaması nedeniyle yemek servisi olmayanlar.

Belediye personeline yemek ihalesi yapılarak yemek hizmeti verilmesi durumunda, kurum dışında fiilen yerine getirilen görevler sebebiyle yararlanma imkânı olmayanlar ile öğle yemeği dışındaki yemek saatlerini de kapsayacak şekilde kesintisiz olarak görevlerine devam eden itfaiye ve zabıta teşkilatı personeli hariç, diğer personelin nakdi yiyecek yardımından yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

2- Düzenlemenin yürürlüğe gireceği tarih

Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinde yapılan değişikliğin "8/4/2022 tarihinde yürürlüğe gireceği" hüküm altına alındığından, uygulamanın bu tarih itibarıyla yapılması gerekmektedir.

3- Belediye organlarından karar alınmasına gerek yoktur

5393 sayılı Belediye Kanununun 18 inci maddesinde belediye meclisinin görev ve yetkileri sayılmış olup meclisin personelin mali ve özlük haklarının belirlenmesine ilişkin bir yetkisi bulunmamaktadır. Aslında böyle bir yetki verilmemesi de 1982 Anayasasının 128 inci maddesi gereğidir.

Bu itibarla, yiyecek yardımına ilişkin tüm hususlar mevzuat ve toplu sözleşme ile belirlenmiş olup ayrıca meclis kararı alınmasına gerek bulunmamaktadır.

4- Bütçesinde yiyecek yardımı ödeneği bulunmayan kurumlar ödenek aktarımı suretiyle yiyecek yardımı ödeneği tertip edilmesi gerekmektedir.

Yemekhanesi olmadığı için yiyecek yardımından faydalanamayanlar ile görevi sebebiyle bu yardımdan faydalanamayan yerel yönetim personeline kumanya verileceği düzenlenerek yerel yönetim personelinin tamamının bu yardımdan faydalanması amaçlanmış, yiyecek yardımı yapılması ve dolayısıyla bu amaç için bütçede ödenek ayrılması belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların kurdukları mahalli idare birlikleri için zorunluluk haline gelmiştir.

5- Başka kurumların yemek servisi hizmetlerinden yararlananların durumu

Yiyecek yardımından faydalanabilecek personel sayısının 50'nin altında olması veya elverişli yer bulunmaması nedeniyle yemek servisi hizmeti bulunmayan kurumlar başka kurumların yemek servisinden yararlanma yönünde protokol yapması halinde, kurum dışında fiilen yerine getirilen görevler sebebiyle yararlanma imkânı olmayanlar ile öğle yemeği dışındaki yemek saatlerini de kapsayacak şekilde kesintisiz olarak görevlerine devam eden itfaiye ve zabıta teşkilatı personeli hariç diğer personele nakdi kumanya yardımı verilmesi mümkün olmayacaktır.

6- Sözleşmeli personelin bu haktan yararlanacaktır.

2022 yılında öğle yemeği servisinden faydalanacak olan memurlardan ve sözleşmeli personelden alınacak asgari yemek bedellerine ilişkin esasları belirlemek amacıyla 12/1/2022 tarihli ve 31717 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği Uygulama Tebliği (Sıra No: 2) genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar ve diğer kamu idarelerindeki memurlar ile sözleşmeli personeli kapsamaktadır.

Bu itibarla, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesine tabi olarak istihdam edilen personelin bu haktan yararlandırılması gerekmektedir.

7- Belediye başkanlarının yemek yardımından yararlanabilecekler.

5393 sayılı Belediye Kanununun 39 uncu maddesinde, "...657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü buldukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü buldukları için de uygulanır." hükmüne yer verilmiş olup; belediye başkanları sosyal bir yardım olan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği ile sağlanan haklardan yararlanması mümkün bulunmaktadır.

8- Meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcısının durumu

Meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcısına bu görevleri sebebi ile sadece "belediye başkanına verilen ödeneğin 2/3'ünü aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verileceği" hüküm altına alındığından bu personelin Devlet memurlarına sağlanan yiyecek yardımı hakkından yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

9- Günlük ödenecek tutarın ne kadar olacağı

Bir gün için 100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar "günlük azami tutar" olup bunun altında bir rakam belirlenebilecektir.

Bir ay için ise 2100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar "aylık verilebilecek azami tutar" olup bu rakamın üzerinde bir yardım verilemeyecektir.

10- İtfaiye ve zabıta teşkilatı personeline bir gün için verilebilecek azami tutar

Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ise "günlük 100 gösterge rakamını geçmemek üzere" sınırlaması getirmiştir.

Burada geçen "günlük" ibaresinden haftanın herhangi bir gününün anlaşılması gerekmektedir.

Ertesi güne sarkan mesai saatine denk gelen öğün için verilecek kumanya yardımının nakdi olarak verilmesi mümkündür.

Örneğin itfaiye/zabıta personelinin Çarşamba günü 08:00 ile Perşembe günü 08:00 saatleri arasına denk gelen 24 saatlik mesai süresinde sırasıyla verilen öğlen-akşam ve sabah öğünlerinden Çarşamba gününe denk gelenlerden akşam öğünün nakdi, Perşembe gününe denk gelen sabah öğünün de nakdi olarak verilmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak verilecek yemek yardımı için günlük ödenecek tutarın 100 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak rakamı geçmemesi gerekmektedir.

11- Nakdi kumanya yardımından yapılacak kesintiler

Nakdi verilecek kumanya yardımından gelir vergisi, damga vergisi ve sigorta primi kesintisi yapılması gerekmektedir.

12- İzinli ve raporlu olan personelin durumu

Gerek yiyecek yardımı ve gerekse bu yardımın nakdi ödenmesi hususu fiilen mesaide olan personele ilişkin olup izinli (resmi tatil, yıllık izin vs.) ve raporlu olan personelin bu haktan yararlanma imkânı bulunmamaktadır.

13- Resmi görevli olarak memuriyet mahalli dışına görevlendirilen memurların durumu

Bir görevin ifası veya hizmet içi eğitim kapsamında memuriyet mahalli dışına görevlendirilen memurlara 6245 sayılı Kanun uyarınca gündelik verildiğinden bu personele yiyecek yardımı kapsamında nakdi kumanya yardımı verilmesi mümkün değildir.

14- Resmi görevli olarak görev mahalli dışına görevlendirilen sözleşmeli personelin durumu

Görev yeri dışına geçici olarak memuriyet (görev) mahalli dışına görevlendirilen sözleşmeli personele 6245 sayılı Kanun uyarınca gündelik verildiğinden bu personele yiyecek yardımı kapsamında nakdi kumanya yardımı verilmesi mümkün değildir.

15- Geçici görevli personelin durumu

Kapsama dahil kamu kurum ve kuruluşlarında geçici veya vekaleten görev yapan personele yiyecek yardımı kapsamında nakdi kumanya yardımı yapılması halinde bu ödemenin görev yaptıkları kurumlarca karşılanması gerekmektedir.